

บทความวิจัย

ปัจจัยทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น

สุนันต์ทา วงษ์ชารี* และวารารณีย์ ชัยวัฒน์**

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษชั้น 12 พระราม 1 เขตปทุมวัน กทม. 10330

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น

รูปแบบงานวิจัย: แบบบรรยายเชิงทำนาย

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อายุ 12-15 ปี โรงเรียนสายสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 432 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ การรับรู้อุปสรรคต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถของตนต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ อิทธิพลของพ่อแม่ต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ อิทธิพลของเพื่อนต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ และความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .86, .95, .89, .89, .80 และ .80 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .93, .92, .92, .90, .94 และ .86 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย:

- 1) วัยรุ่นหญิงตอนต้นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.6) มีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
- 2) ปัจจัยที่สามารถทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อิทธิพลของพ่อแม่ ($\beta = .359$) การรับรู้ความสามารถของตน ($\beta = .218$) การรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์ ($\beta = .107$) และการรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศสัมพันธ์ ($\beta = -.082$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ ได้ร้อยละ 34.6 ($R^2 = .346$)

วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2559; 28(2): 61-70

** นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สรุป: ปัจจัยด้านอิทธิพลของพ่อแม่มีประสิทธิภาพในการทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้สูงสุด พยาบาลควรนำปัจจัยดังกล่าวมาใช้ในการส่งเสริมวัยรุ่นหญิงตอนต้นให้เป็นผู้มีสุขภาพที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

คำสำคัญ: ความมุ่งมั่น/การละเว้นเพศสัมพันธ์/วัยรุ่นหญิงตอนต้น

บทนำ

การละเว้นเพศสัมพันธ์เป็นพฤติกรรมสุขภาพที่สำคัญสำหรับวัยรุ่นหญิงตอนต้น การที่วัยรุ่นหญิงตอนต้นจะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวได้จำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ ความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ หมายถึง ความตั้งใจและการกำหนดกลวิธีของวัยรุ่นหญิงตอนต้นที่จะทำให้ตนไม่มีเพศสัมพันธ์ในขณะที่ยังเรียนหนังสืออยู่ ความมุ่งมั่นต่อแผนการกระทำตามแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพของ Pender (2006) คล้ายคลึงกันกับความตั้งใจที่มีผู้ศึกษาในทฤษฎีอื่นๆ เช่น ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen and Fishbein (1980) แต่ความมุ่งมั่นนั้นมีความหมายที่กว้างกว่า นั่นคือความมุ่งมั่นประกอบด้วยทั้งความตั้งใจ และการกำหนดกลวิธีในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าความตั้งใจเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่น

ความมุ่งมั่นเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดการแสดงพฤติกรรม เป็นสิ่งที่ผลักดันให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพให้กระทำสำเร็จ ยิ่งบุคคลมีความมุ่งมั่นต่อแผนการกระทำมาก โอกาสที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่องก็มากยิ่งขึ้น (Pender et al., 2006) ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Supametaporn (2010) พบว่า วัยรุ่นหญิงไทยที่มีการละเว้นเพศสัมพันธ์จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จะมีการวางแผนชีวิตด้านเพศสัมพันธ์ไว้ตั้งแต่เป็นวัยรุ่นว่าจะไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร และมุ่งมั่นที่จะทำตามแผนที่วางไว้และการศึกษาของ Panurat (2009) พบว่า

ความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงได้ และความตั้งใจสามารถทำนายพฤติกรรมการละเว้นเพศสัมพันธ์ได้ (Hwang, 2001; Buhi & Goodson, 2007)

การขาดความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงนำไปสู่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งปัจจุบัน พบว่า พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปเห็นได้จากอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของเด็กลดลงอยู่ที่อายุ 13 ปี จากเดิม คือ อายุมากกว่า 15 ปี (กระทรวงสาธารณสุข, 2550) และแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2548-2550 พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.25, 7.16 และ 10.24 ตามลำดับ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2552) ผลจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรทำให้เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการติดเชื้อเอชไอวี การตั้งครรรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และการทำแท้งในเด็กวัยรุ่นซึ่งทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง (ฤดี ปุณฺงบางกระตี และคณะ, 2551) และวัยรุ่นที่มีการตั้งครรรภ์ดำเนินต่อไปมีโอกาสเกิดปัญหาสุขภาพที่รุนแรงได้ทั้งในระยะตั้งครรรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด และบางรายต้องยุติการเรียนไปขาดความมั่นคง เป็นปัญหาครอบครัวและสังคมในเวลาต่อมา

การป้องกันปัญหาสุขภาพอันเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในวัยรุ่นหญิงตอนต้น

เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพยาบาลเด็ก ดังนั้น พยาบาลเด็กจึงต้องพัฒนาทวิวิธีในการส่งเสริมให้เด็กเกิดความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นหญิงตอนต้นในประเทศไทยยังมีจำกัด และงานส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ ยังไม่มีผู้ใดศึกษาปัจจัยทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นหญิงตอนต้น ซึ่งข้อมูลนี้จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นหญิงตอนต้นที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น จากปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์ การรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศสัมพันธ์ การรับรู้ความสามารถของตน อิทธิพลของพ่อแม่ และอิทธิพลของเพื่อน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยายเชิงทำนาย (Descriptive predictive research)

ประชากร คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสายสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการในทุกภาคของประเทศไทย จำนวน 1,087,132 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อายุ 12-15 ปี โรงเรียน

สายสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในทุกภาคของประเทศไทย จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จันทบุรี ลำพูน ระนอง ราชบุรี และขอนแก่น จำนวน 432 คน

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของ Yamane (1973 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสถิตยน์รากูร, 2550) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ $\pm 5\%$ และความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ได้จำนวนเท่ากับ 400 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้ แบ่งพื้นที่ภาคออกเป็น 6 ภาค แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกจังหวัดในทุกภาคมาภาคละ 1 จังหวัด จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากเลือกโรงเรียนจังหวัดละ 1 แห่ง รวมโรงเรียนทั้งหมด 6 แห่ง หลังจากนั้นสุ่มห้องเรียนของกลุ่มตัวอย่าง (ม. 1-3) ชั้นเรียนละ 1 ห้อง รวมจำนวน 18 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 432 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ระดับชั้น อายุ บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย จำนวนพี่น้อง จำนวนเพื่อนสนิทหรือกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้เติมคำ และเลือกตอบ

2. แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ ดัดแปลงจากแบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของ Panurat (2009) มีจำนวน 25 ข้อ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .86 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 ลักษณะคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้ประโยชน์สูง

3. แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรค ดัดแปลงจากแบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคต่อการละเว้นเพศ

สัมพันธภาพของ Panurat (2009) มีจำนวน 20 ข้อ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .95 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 ลักษณะคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้อุปสรรคสูง

4. แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของ Panurat (2009) จำนวน 13 ข้อ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .89 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 ลักษณะคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนสูง

5. แบบสอบถามอิทธิพลของพ่อแม่ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามอิทธิพลของพ่อแม่ต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของ Panurat (2009) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .85 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 ลักษณะคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ ตรงมากที่สุด จนถึง ไม่ตรงเลย คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้อิทธิพลของพ่อแม่มาก

6. แบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อน ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อนต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของ Panurat (2009) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .80 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 ลักษณะคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ ตรงมากที่สุด จนถึง ไม่ตรงเลย คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้อิทธิพลของเพื่อนมาก

7. แบบสอบถามความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ปรับข้อคำถามจากแบบสอบถามความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของ Panurat (2009) จำนวน 12 ข้อ มีค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .80 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราวัดประมาณค่า 4 ระดับ คือ บ่อยบางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยเลย คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้ความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์มาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการของแต่ละโรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการให้ทราบ

2. ผู้วิจัยประสานงานกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียนในการกำหนดวันเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเข้าพบนักเรียนหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย ขอความร่วมมือและดำเนินการอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และรอรับหลังกลุ่มตัวอย่างทำเสร็จเรียบร้อย โดยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 432 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. หลังตอบแบบสอบถามเสร็จผู้วิจัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. วัยรุ่นหญิงตอนต้นส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.6 มีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นมากที่สุด คือ อิทธิพลของพ่อแม่ ($r = .53$) รองลงมา

คือ การรับรู้ความสามารถของตน ($r = .46$) อิทธิพลของเพื่อน ($r = .45$) และการรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์ ($r = .36$) ส่วนการรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ ($r = -.20$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณ พบว่า อิทธิพลของพ่อแม่ การรับรู้ความสามารถของตน การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรค สามารถ

ร่วมกันทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 34.6 ($R^2 = .346$)

4. สามารถสร้างสมการทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นในรูปแบบมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z_{\text{ความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์}} = .359 Z_{\text{อิทธิพลของพ่อแม่}} + .218 Z_{\text{การรับรู้ความสามารถของตน}} + .107 Z_{\text{การรับรู้ประโยชน์}} - .082 Z_{\text{การรับรู้อุปสรรค}}$$

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1. การรับรู้ประโยชน์	1	-.150**	.377**	.452**	.478**	.364**
2. การรับรู้อุปสรรค		1	-.232**	-.149**	-.153**	-.202**
3. การรับรู้ความสามารถของตน			1	.509**	.466**	.460**
4. อิทธิพลของเพื่อน				1	.675**	.531**
5. อิทธิพลของพ่อแม่					1	.450**
6. ความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์						1

** $p < .01$

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปแบบถดถอย (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ในการทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น

Model	b	β	t	p-value
(Constant)	.144	-	12.984	.000
อิทธิพลของพ่อแม่	.576	.359	7.472	.000
การรับรู้ความสามารถของตน	.189	.218	4.640	.000
การรับรู้ประโยชน์	.201	.107	2.388	.017
การรับรู้อุปสรรค	-.056	-.082	-2.037	.042
Overall F = 56.587		p-value = .000	R = .589	$R^2 = .346$

อภิปรายผล

1. การศึกษาความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น ผลการศึกษา พบว่าวัยรุ่นหญิงตอนต้นส่วนใหญ่ร้อยละ 89.6 มีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ความมุ่งมั่นต่อแผนการกระทำตามแนวความคิดการส่งเสริมสุขภาพของ Pender (2006) คล้ายคลึงกันกับความตั้งใจที่มีผู้ศึกษาในทฤษฎีอื่นๆ เช่น ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen and Fishbein (1980) แต่ความมุ่งมั่นนั้นมีความหมายที่กว้างกว่า นั่นคือ ความมุ่งมั่นประกอบด้วยทั้งความตั้งใจ และการกำหนดกลวิธีในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าความตั้งใจเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นตามที่ Ajzen and Fishbein (cited in Pender, 2002: 72) กล่าวว่า ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามแผนได้ถูกกำหนดไว้ในรูปแบบของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ภายใต้กระบวนการรู้คิด (Cognitive process) นั่นคือ ความมุ่งมั่นประกอบด้วยความตั้งใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมในระยะเวลาสถานที่ ร่วมกับบุคคลที่เฉพาะหรือกระทำโดยลำพังโดยไม่คำนึงถึงสิ่งที่เข้ามาแทรก และการหากวิธีที่สามารถจะทำให้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นได้สำเร็จ และได้รับการเสริมแรงในการปฏิบัติพฤติกรรม เพื่อผลักดันให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ โดยการหาวิธีการที่เฉพาะในการปฏิบัติที่จะใช้กับพฤติกรรม เพื่อให้กลายเป็นความมุ่งมั่นที่จะวางแผนการปฏิบัติพฤติกรรม ความตั้งใจเพียงอย่างเดียวโดยไม่สัมพันธ์กับวิธีการนั้นจะบังเกิดผลในความตั้งใจดี (Good intentions) แต่มักจะล้มเหลวในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่มีคุณค่า

การที่วัยรุ่นหญิงตอนต้นมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อาจเนื่องมาจากการมีวัฒนธรรม ค่านิยม และกรอบประเพณีของสังคมไทยที่พ่อแม่ต่างก็ปลูกฝังให้ลูกผู้หญิงมีความมุ่งมั่นที่จะไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร โดย

เน้นให้มีการรักษานวลสงวนตัว ไม่ชิงสุกก่อนห่าม และอบรมสั่งสอนบุตรในสิ่งที่ดี ถูกต้อง และควรปฏิบัติให้กับลูกที่เป็นวัยรุ่น (เกศินี สราญฤทธิชัย และคณะ, 2549) และพ่อแม่เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิด การแสดงออก และการตัดสินใจของวัยรุ่นในช่วงวัยนี้ (สุชาติ โสภประยูร และวรรณิ โสภประยูร, 2541) เมื่อพิจารณาจากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า วัยรุ่นหญิงตอนต้นส่วนใหญ่ยังอาศัยอยู่กับพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 86.5 และด้วยพัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่น เด็กหญิงจะยังไม่มีความต้องการทางเพศ ในช่วงนี้วัยรุ่นหญิงจะยังไม่มีความสนใจในเรื่องเพศมากนักเมื่อเทียบกับวัยรุ่นชาย โดยจะคำนึงถึงความรัก และการมีคนมาให้ความสนใจมากกว่าเรื่องความรู้สึกทางเพศอย่างแท้จริง ซึ่งวัยรุ่นหญิงจะมีความสุข และรู้สึกถึงความรัก โดยที่วัยรุ่นหญิงยังไม่ได้คิดถึงความรู้สึกอารมณ์ทางเพศ และเพศสัมพันธ์ (กองอนามัยเจริญพันธุ์, 2550) จึงทำให้วัยรุ่นหญิงตอนต้นมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงได้ ดังนั้น พยาบาลจึงควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อที่จะช่วยให้วัยรุ่นเป็นผู้มีสุขภาพทางเพศที่ดีต่อไป

2. การศึกษาปัจจัยทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น ผลการศึกษา พบว่า อิทธิพลของพ่อแม่ การรับรู้ความสามารถของตน การรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์ และการรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศสัมพันธ์ สามารถร่วมกันทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 34.6 ($R^2 = .346$) อิทธิพลของพ่อแม่ถูกคัดเลือกเข้าสมการเป็นตัวแรก โดยสามารถทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้ร้อยละ 28.2 ซึ่งอธิบายได้ว่า จากแนวความคิดการส่งเสริมสุขภาพของ Pender (2006) อิทธิพลของพ่อแม่เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัย

ด้านอิทธิพลระหว่างบุคคลซึ่งเป็นความคิด ความเชื่อ หรือทัศนคติของคนอื่นที่มีอิทธิพลต่อความคิดของบุคคล อิทธิพลของพ่อแม่ หมายความว่ารวมถึง ความคาดหวัง การสนับสนุนให้กำลังใจ และการเป็นแบบอย่าง โดยอิทธิพลของพ่อแม่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมของลูก ซึ่งเมื่อวัยรุ่นใกล้ชิดผูกพันกับใครก็จะรับเอาแนวปฏิบัติ ความเชื่อ ค่านิยม การได้รับแรงสนับสนุนและเรียนรู้จากการเป็นแบบอย่าง มาปฏิบัติตามบุคคลนั้น (Pender and Stein, 2002)

อิทธิพลของพ่อแม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ พ่อแม่สอนให้ฉันรักนวลสงวนตัว ทั้งนี้ เนื่องจากสังคมไทยมีค่านิยมในเรื่องเพศที่พ่อแม่จะปลูกฝังให้ลูกผู้หญิงมีการรักนวลสงวนตัว ไม่ชิงสุกก่อนห่าม และรักษาพรหมจรรย์เพื่อรักษาความบริสุทธิ์ไว้จนถึงวันแต่งงาน (วันทนี วาลิกะสิน, 2526) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ณัฐพร สายพันธุ์ (2546) พบว่า ครอบครัวและสังคมไทยมีข้อกำหนดที่ค่อนข้างเข้มงวดกับวัยรุ่นหญิง โดยคาดหวังให้วัยรุ่นหญิงต้องรักนวลสงวนตัว และให้คงความบริสุทธิ์ของพรหมจรรย์ไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Supametaporn (2010) พบว่า พ่อแม่หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ในการดูแลเด็กเป็นผู้ที่มีอิทธิพล และเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการที่จะทำให้อายุเด็กมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ ทั้งในด้านการเป็นผู้ให้คำแนะนำ อบรมสั่งสอน และดูแลจัดการในเรื่องทางเพศเกี่ยวกับการรักนวลสงวนตัว ไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรแล้วจะได้รับคำชมว่าเป็นเด็กผู้หญิงที่ดีของพ่อแม่ และจากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เด็กส่วนใหญ่ยังอาศัยอยู่กับพ่อแม่และแม่ คิดเป็นร้อยละ 86.5 และวัยรุ่นหญิงตอนต้นที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ร้อยละ 45.5 มีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ดังนั้น อิทธิพลของพ่อแม่จึงมีผลกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้น

การรับรู้ความสามารถของตน สามารถร่วมกันทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 33 การที่วัยรุ่นหญิงตอนต้นจะมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ได้นั้น เด็กจะต้องมีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจได้ว่าตนมีความสามารถที่จะมีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพภายใต้อุปสรรคหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังนั้น เด็กที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมในระดับสูงก็สามารถที่จะมีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้มากขึ้น (Bandura, 1997 cited in Pender et al., 2006) สามารถจัดการกับสิ่งนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ (Bandura, 1986) สอดคล้องกับการศึกษาของ Collazo (2004) ที่ศึกษาในนักเรียนชาวเปอร์โตริกัน พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนสามารถทำนายความตั้งใจต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ และการศึกษาของ Panurat (2009) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนกับการตัดสินใจของวัยรุ่นหญิงเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ในสถานการณ์ที่เสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง ดังนั้น เมื่อวัยรุ่นหญิงตอนต้นมีการรับรู้ความสามารถของตนว่าตนสามารถตัดสินใจในการมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยงได้ และเมื่อได้รับอิทธิพลของพ่อแม่เข้ามาก็จะช่วยเพิ่มให้เด็กมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ได้มากขึ้น

การรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์สามารถร่วมกันทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34 ดังที่ Pender (2006) กล่าวว่า การรับรู้ประโยชน์ของการกระทำเป็นความเชื่อของบุคคลโดยบุคคลมุ่งมั่นที่จะกระทำพฤติกรรมใดก็ตามจะคาดหวังถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพนั้นๆ หรือคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้นในทาง

บวก การรับรู้ประโยชน์จากการปฏิบัติพฤติกรรมจะเป็นแรงเสริมให้บุคคลเกิดแรงจูงใจต่อความมุ่งมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Panurat (2009) พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง และการศึกษาของ Bazargan and West (2006) พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการละเว้นเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์

การรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศสัมพันธ์สามารถร่วมกันทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34.6 ดังที่ Pender (2006) กล่าวว่า การรับรู้อุปสรรคของการกระทำเป็นความเชื่อ หรือการรับรู้ของบุคคลถึงสิ่งที่มาขัดขวางความมุ่งมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ อุปสรรคอาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นสิ่งที่จินตนาการเองก็ได้ ซึ่งมีผลต่อความมุ่งมั่นที่จะกระทำพฤติกรรม และมีผลต่อแรงจูงใจของบุคคลให้หลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Panurat (2009) พบว่า การรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศ

สัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนกลาง และจากการศึกษาของ Mohtasham et al. (2009) ที่ศึกษาในวัยรุ่นชายชาวอิหร่านอายุ 15-17 ปี พบว่า การรับรู้อุปสรรคของการละเว้นเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจต่อการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของพ่อแม่ มีประสิทธิภาพในการทำนายความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้สูงสุด จึงสามารถนำปัจจัยดังกล่าวมาใช้ในการส่งเสริมวัยรุ่นหญิงตอนต้นให้เป็นผู้มีสุขภาพที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ โดยพยาบาลสามารถจัดโครงการส่งเสริมให้วัยรุ่นหญิงตอนต้นมีความมุ่งมั่นต่อการละเว้นเพศสัมพันธ์เพื่อที่จะทำให้อาชีพเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี เช่น การจัดโครงการที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกให้กับพ่อแม่และเด็กได้เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นการช่วยปลูกฝังให้เด็กมีการรักนวลสงวนตัว เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองอนามัยเจริญพันธุ์. (2550). *คู่มือการสอนเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นตอนต้น*. กรุงเทพมหานคร: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- เกตุณี สราญฤทธิชัย, วรณา ศรีธัญรัตน์, และดุษฎี อายุวัฒน์. (2549). *การขัดเกลาทางสังคมเรื่องเพศในบุตรวัยรุ่นของครอบครัวชนบทอีสาน*. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน.

(2551). *สรุปข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปี 2551*. [Online]. แหล่งที่มา: <http://www2.bopp-obec.info/info-51/table25> [9 มิถุนายน 2554]

ณัฐพร สายพันธุ์. (2546). *พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางการพยาบาลศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ยูเอนด์ไออินเตอร์-มีเดีย.
- ฤดี ปุ่บงกะดี และเยาวลักษณ์ เสรีเสถียร. (2551). พยาบาลกับการช่วยเหลือและดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์. *Journal of Nursing Science*, 26(2-3), 6-16.
- วันทนี วาสิกะลิน. (2526). *ปัญหาพฤติกรรมทางเพศกับงานสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร. (2541). *เพศศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมควบคุมโรค. (2550). *แนวโน้มอายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นปี พ.ศ. 2548-ปี พ.ศ. 2550*. กรุงเทพมหานคร: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (2552). “แม่วัยรุ่น” เรื่องใหญ่ที่ยังป้องกันและแก้ไขกันแบบเล็กๆ. *สุขภาพคนไทย 2553*. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย.
- ภาษาอังกฤษ**
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behaviour*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bazargan, M., & West, K. (2006). Correlates of the intention to remain sexually inactive among underserved Hispanic and African American high school students. *Journal of School Health*, 76(1), 25-32.
- Becker, M.H. (1974). The health belief model and sick role behavior. *Health Education Monographs*, 2, 409-417.
- Buhi, E.R., & Goodson, P. (2007). Predictors of adolescent sexual behavior and intention: A theory-guided systematic review. *Journal of Adolescent Health*, 40(1),4-21.
- Hwang, I. (2001). *Factors influencing abstinence and condom use behaviors among Asia American adolescents*. Doctoral dissertation College of Nursing Columbia University.
- Mohtasham, G., Shamsaddin, N., Bazargan, M., Anosheravan, K, & Fazlolah, G. (2009). Correlates of the intention to remain sexually inactive among male adolescents in an Islamic country: Case of the Republic of Iran. *Journal of School Health*, 79(3), 123-129.
- Panurat, S. (2009). *Factors related to sexual abstinence among Thai female middle adolescents*. Doctoral dissertation Faculty of Nursing Chulalongkorn University.
- Pender, N.J. (2002). *Health promotion in nursing practice*, (4th ed.). Stamford CT: Appleton and Lange.
- Pender, N.J., & Stein, K.F. (2002). Social support the self system and adolescent health and health behavior. In L.L. Hayman, M.M. Mahoo, & J.R. Turner (Eds.), *Health and behavior in childhood and adolescence*, (4th eds.), pp. 37-68.
- Pender, N.J., Murdaugh, C., & Parsons, M.A. (2006). *Health promotion in nursing practice*, (5th ed.). Upper Saddle River, NJ: Parson/Prentice-Hall (Newly released and in-print).
- Supametaporn, P. (2010). Waiting for the right time: How and why young Thai women manage to avoid heterosexual inter-course. *Health Care for Women International*, 31, 737-754.

Predictors of Commitment to Sexual Abstinence among Female Early Adolescents

Sunantha Wongcharee*, and Waraporn Chaiyawat**

Abstract

Purpose: To identify the predictors of commitment to sexual abstinence among Thai female early adolescents.

Design: Descriptive predictive research.

Methods: The study sample consisted of 432 secondary school students aged between 12-15 years studying in schools under office of the Basic Education Commission. They were selected by multi-stage random sampling. The instruments included perceived benefits of sexual abstinence, perceived barriers to sexual abstinence, perceived sexual abstinence self-efficacy, parental influence, peer influence, and commitment to sexual abstinence questionnaires. All questionnaires were tested for content validity. Their CVIs were .86, .95, .89, .89, .80, and .80, respectively. Their Cronbach's alpha coefficients were .93, .92, .92, .90, .94 and .86, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's product moment correlation, and stepwise multiple regression.

Findings:

1) The majority of female early adolescents (89.6%) had high level of commitment to sexual abstinence.

2) Predictors of commitment to sexual abstinence among Thai female early adolescents were parental influence ($\beta = .359$), perceived sexual abstinence self-efficacy ($\beta = .218$), perceived benefits of sexual abstinence ($\beta = .107$) and perceived barriers to sexual abstinence ($\beta = -.082$). These four predictors accounted for 34.6 percent of the variance in the commitment to sexual abstinence ($R^2 = .346$, $p < .05$).

Conclusion: Parental influence was the strongest predictor of commitment to sexual abstinence among Thai female early adolescents. Therefore, nurses should address this factor in order to promote physical, mental, emotional, social and spiritual health of Thai female early adolescents.

Keywords: Commitment/Sexual Abstinence/Female Early Adolescents

*Student in master of nursing science program faculty of nursing Chulalongkorn University.

**Corresponding author, Faculty of nursing Chulalongkorn University, Borommaratchachonnani Srisataphat Building, Rama 1 Road, Pathumwan, Bangkok 10330, Thailand. Email: waraporn.ch@chula.ac.th